

Huiswerk, thuismilieu en het Gelijke Onderwijskansenbeleid

Emilie Franck

Ongelijkheid in Vlaanderen (1)

Ongelijkheid in Vlaanderen (2)

- Ongelijkheid blijft bestaan, ondanks de implementatie van het Gelijke Onderwijskansen (GOK)-beleid
  - GOK(SES)-beleid = beleid gericht op het realiseren van optimale leer- en ontwikkelingskansen voor alle leerlingen, het vermijden van uitsluiting, segregatie en discriminatie en het bevorderen van de sociale cohesie.
    - ➔ Prestatieverschillen op basis van leerling- of schoolkenmerken verkleinen
- GOK-leerlingen blijven een achterstand oplopen in het onderwijs
  - GOK(SES)-leerling BO =
    - Moeder is laagopgeleid
    - Recht op schooltoelage
    - Thuis taal niet Nederlands
  - GOK-leerling SO=
    - Moeder is laagopgeleid
    - Recht op schooltoelage
    - Trekkende bevolking
    - Tijdelijk/ permanent uit huis geplaatst
    - Cumulatief: thuis taal niet Nederlands

Ongelijkheid in Vlaanderen (3)

- Belangrijkste ongelijkheden in Vlaanderen zijn verbonden aan:
    - Leerlingkenmerken:
      - SES
      - Thuistaal
      - Migratiestatus
      - Zittenblijven
      - Onderwijsvorm
    - Schoolkenmerken:
      - Kwaliteit leerkrachten
      - Schoolcompositie
- Deze factoren maken dat prestaties van leerlingen aanzienlijk kunnen verschillen, indien ze éénzelfde niveau van individuele inspanning zouden hebben

De rol van huiswerk inzake ongelijkheid

- Debat over voordelen en beperkingen van huiswerk bestaat al lange tijd → ≠ focus
- Huiswerk meegeven kan zeer zinnig zijn:
  - Zelfstandig leren werken
  - Vorm van actief leren
  - Studeervaardigheden verbeteren
  - Brug met ouders: betrokkenheid verhogen
- MAAR kan ook de kansenongelijkheid vergroten en daarmee de prestatieverschillen tussen kansarme en kansrijke leerlingen vergroten
  - Gebrek aan goede studeerruimte
  - Weinig tijd wegens familiale verantwoordelijkheden
  - Ouders hebben minder tijd om kinderen te helpen bij huiswerk en hen te motiveren wegens werk, gebrek aan middelen, etc.

Vnl. bij kansarme gezinnen

Huiswerk: kansarme versus kansrijke leerlingen

- Lager onderwijs:
  - GOK-leerlingen (=kansarme leerlingen) besteden meer tijd aan huiswerk dan niet-GOK-leerlingen
  - Maar: in 'concentratiescholen' (= scholen met veel GOK-leerlingen) geeft men doorgaans minder huiswerk
- Secundair onderwijs:
  - OESO-gemiddelde = bijna 5 uur per week
  - GOK-leerlingen besteden minder tijd aan huiswerk
  - kansarme scholen <-> kansrijke scholen:
    - Scholen waar het merendeel van de leerlingen kansarm is: leerlingen spenderen minder tijd aan huiswerk (in Vlaanderen vaker BSO-scholen)
    - Scholen waar het merendeel van leerlingen kansrijk is: leerlingen spenderen meer tijd aan huiswerk (in Vlaanderen vaker ASO-scholen)

Effecten van huiswerk op schoolprestaties van leerlingen

- Algemeen: licht positief effect van huiswerk (voornamelijk in secundair onderwijs) op prestaties van leerlingen
- Maar, huiswerk kan de ongelijkheid ook vergroten:
  - ≠ ondersteuning van ouders → ≠ stress → ≠ motivatie
    - Kansarme leerlingen hebben minder motivatie dan kansrijke leerlingen
  - ≠ hoeveelheid huiswerk weerspiegelt verschillende verwachtingen van leerkrachten → ≠ prestaties

Conclusie

- Huiswerk niet afbouwen, maar beter ondersteunen
- Meer rekening houden met diversiteit binnen de leerlingenpopulatie:
  - Niet elke opdracht is even haalbaar voor alle leerlingen
    - Gebruik van specifiek materiaal
    - Bijwonen van voorstellingen
    - Etc.
- Leerkracht sensibiliseren via opleidingen
  - Leerkrachten bewuster maken van de kansarmoedewereld
  - Vaardigheden aanleren op een gepaste wijze in te spelen op deze situaties
- De school moet en kan het niet alleen doen
  - Hulp van externen zoals ervaringsdeskundigen, vrijwilligers van organisaties en verenigingen, professionele hulpverleners, kan het huiswerkbeleid van een school enkel verstevigen
- Scholen kunnen een schooleigen huiswerkbeleid uitwerken (op basis van noden in school)
  - huiswerkklassen, studiebegeleiding, etc.
  - !!! Ouders betrekken

BEDANKT VOOR DE AANDACHT!

Emilie.franck@kuleuven.be